

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ СХІДНОЇ І СЛОВ'ЯНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ
Кафедра корейської та японської філології

Курсова робота
з японської філології на тему:

СЕМАНТИКО-СЛОВОТВІРНИЙ АНАЛІЗ МІФОЛОГІЧНОЇ ЛЕКСИКИ
ЯПОНСЬКИХ КАЗОК

Студента групи Пяп02-20
факультету східної і слов'янської філології
денної форми навчання
Освітньої програми:
японська мова і література та переклад,
західноєвропейська мова.
Спеціальності 035 Філологія
Спеціалізації 035.069 Східні мови та
літератури (переклад включно),
перша – японська
Луга Владислава Івановича

Науковий керівник:
докт. філол. наук, проф.
Нечитайло Ірина Миколаївна

Національна шкала _____
Кількість балів _____
Оцінка ЄКТС _____

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНИЙ ОГЛЯД ТА МЕТОДОЛОГІЯ ДОСЛІДЖЕННЯ МІФОЛОГІЗМІВ	5
1.1. Основні поняття та методи семантико-словотвірного аналізу	5
1.2. Розгляд основних термінів та методів, що використовуються в роботі	7
1.3. Особливості японської міфологічної лексики	10
1.4. Визначення конкретних казок або текстів для аналізу	15
Висновки до розділу 1	17
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ МІФОЛОГІЧНОЇ ЛЕКСИКИ ЯПОНСЬКИХ КАЗОК	19
2.1. Семантичний аналіз ключових термінів	19
2.2. Детальний розгляд конкретних термінів та їх семантичний аналіз.	21
2.3. Словотвірний аналіз	25
Висновки до розділу 2	29
ВИСНОВКИ	30
要約	31
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	32

ВСТУП

В сучасному науковому середовищі велика увага приділяється вивченню лексичних особливостей народних казок, оскільки вони відображають унікальні аспекти культурної спадщини та традицій певного народу. У цьому контексті вивчення міфологічної лексики японських казок за допомогою семантико-словотвірного аналізу є особливо актуальним, оскільки це дозволяє розкрити глибинні сенси та символіку мовної одиниці, пов'язаної з міфологічними уявленнями.

Актуальність теми. Японія, яка зберегла свою унікальну культурну та міфологічну спадщину, відзначається багатством народних казок, які є не лише різноманітними за жанрами, але й глибоко проникнуті міфологічними сюжетами. Дослідження семантики та словотвору в міфологічних текстах є важливим етапом у розкритті значень і символів, що відображаються в словах казок. Актуальність цієї теми посилюється необхідністю збереження та вивчення культурних цінностей в умовах глобалізації та змін у сучасному суспільстві.

Об'єкт та предмет дослідження. Об'єктом нашого дослідження є японські народні казки, а предметом – міфологічна лексика в цих текстах. Ми будемо зосереджуватися на аналізі термінів, які належать до сфери міфології та фольклору, вивчаючи їхні семантичні значення та словотвірні особливості.

Мета та гіпотеза дослідження. Метою нашого дослідження є розкриття семантичних та словотвірних особливостей міфологічної лексики в японських казках з метою вивчення та розуміння глибинних міфологічних засад, що втілюються в цих текстах. Гіпотеза нашого дослідження полягає в припущенні, що міфологічна лексика в японських казках відображає унікальні аспекти японської міфології та культури, а семантико-словотвірний аналіз може допомогти виявити та проаналізувати ці аспекти.

Завдання роботи:

1. Ознайомитись з теоретичною базою дослідження.
2. Опрацювати методiku дослідження.
3. Провести класифікацію міфологічної лексики японських казок.
4. Встановити семантичні особливості та виділити засоби словотвору міфологічної лексики японських казок.

Матеріалами, що використовувалися для написання роботи стали праці видатних вчених, дослідників Кочергана М.П., Бондаренка І.П., Пирогова В.Л., Комарницької Т.К., Комісарова К.Ю., Рубеля В.А. та інших. Також використовувалися електронні словники для аналізу та підкреслення особливостей того чи іншого терміну.

Наукова новизна полягає в розкритті специфіки семантико-словотвірного аспекту міфологічної лексики японських казок та виявленні її впливу на формування образів та символів в японській культурі.

Практичне значення. Розуміння японської культури: Міфологія глибоко вплетена в культуру країни, відобразивши її історію, цінності, традиції та суспільні вірування. Отже, вивчення міфологічної лексики допомагає краще зрозуміти контекст і сенс японських творів мистецтва, літератури, кіно та інших аспектів.

Дослідження способу мислення японців: Міфологія відображає світогляд та погляди на світ певного народу. Вивчення міфологічної лексики Японії допомагає глибше зрозуміти японську ментальність, їх спосіб мислення та систему цінностей.

Уникнення мовного бар'єру: Знання міфологічної лексики полегшує комунікацію з японцями, особливо при обговоренні тем, пов'язаних з культурою, мистецтвом або літературою. Розуміння міфологічних образів та символів дозволяє краще розуміти японські висловлювання, мовні вирази та метафори.

Методи дослідження. Для досягнення цієї мети ми використовуватимемо семантичний аналіз для розкриття значень термінів та словотвірний аналіз для вивчення їхніх походжень та еволюції (які буде використано при розборі того чи іншого терміна), а також семантичну класифікацію, за якою ми визначим як можна поділити лексику. Крім того, порівняльний аналіз між різними казками для виявлення спільних міфологічних засад та варіацій.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНИЙ ОГЛЯД

ТА МЕТОДОЛОГІЯ ДОСЛІДЖЕННЯ МІФОЛОГІЗМІВ

1.1 Основні поняття та методи семантико-словотвірного аналізу

Семантико-словотвірний аналіз – це метод дослідження лексики, який вивчає зв'язок між значенням і структурою слова. Цей метод використовується для того, щоб зрозуміти, як морфемі (корінь, префікс, суфікс, закінчення) поєднуються, щоб створити нове слово з певним значенням (Кочерган, 2001, с. 34).

Основні поняття семантико-словотвірного аналізу:

Словотвірна мотивованість: це зв'язок між значенням похідного слова (деривата) і значенням твірного слова (Кочерган, 2001, с. 263).

Словотвірна основа: це частина слова, що містить основне лексичне значення і виражає спільну семантику мотивованих слів.

Афікс: це морфема, яка приєднується до кореня і змінює його значення (Кочерган, 2001, с. 284).

Способи словотворення: це способи, за допомогою яких утворюються похідні слова.

Методи семантико-словотвірного аналізу:

Морфемний аналіз: це виділення морфем у складі слова (Кочерган, 2001, с. 280).

Словотвірний розбір: це визначення твірного слова, способу словотворення та значення афіксів.

Семантичний аналіз: це вивчення значення слова та його компонентів.

Використання семантико-словотвірного аналізу:

- Для розуміння лексичної системи мови.
- Для вивчення семантики слова.
- Для визначення етимології слова.
- Для вирішення орфографічних та пунктуаційних питань.

- Для перекладу слів з однієї мови на іншу.

Приклад семантико-словотвірного аналізу: підсніжник

Морфемний аналіз: під- (префікс), сніж- (корінь), ник (суфікс), нуль (закінчення).

Словотвірний розбір: твірна основа - сніг, спосіб словотворення - префіксальний.

Семантичний аналіз: квітка, яка з'являється під снігом.

Семантико-словотвірний аналіз є важливим методом дослідження лексики, який допомагає зрозуміти, як слова утворюються, яке значення вони мають і як вони використовуються в мові.

Фразеосемантика: Цей аспект аналізу досліджує значення слова в контексті фрази або речення. Вивчення взаємодії слів у конкретних мовленнєвих конструкціях допомагає розкрити додаткові аспекти значення та використання слова (Кочерган, 2003, с. 290).

Структурний аналіз: Розглядається будова слова на рівні морфем та їхнє місце в слові. Це допомагає виявляти взаємозв'язки між різними морфемами та їхнє вплив на значення слова (Кочерган, 2001, с. 315).

Деривація та композиція: Дослідження процесів створення нових слів за допомогою деривації (додавання афіксів) та композиції (складання слова з двох чи більше інших слів). Це важливо для розуміння механізмів поповнення лексичного складу мови (Кочерган, 2001, с. 265).

Етимологія: Дослідження походження слів та їхніх змін в часі. Це важливо для розуміння історичного розвитку мови та зв'язків між мовами.

Типологічний аналіз: Вивчення спільних рис та відмінностей у структурі та значенні слів між різними мовами. Це дозволяє виявляти унікальні аспекти та спільні тенденції в мовних системах.

Синтаксичний аналіз: Розглядається роль слова в структурі речення, його синтаксична функція та взаємодія з іншими частинами мови. Це допомагає

розуміти, як слова співпрацюють для формування значущих конструкцій (Кочерган, 2003, с. 379).

Прагматичний аналіз: Вивчення впливу використання конкретного слова на сприйняття мовленнєвого висловлення та його ефективність в конкретному контексті. Цей аспект допомагає враховувати виразність та інтонацію для досягнення певного комунікативного ефекту (Кочерган, 2003, с. 253).

Когнітивний аналіз: Розглядається вплив мовних одиниць на когнітивні процеси, такі як сприйняття, пам'ять та мислення. Дослідження, як мова відображає та впливає на когнітивні структури, може розкривати внутрішні механізми розуміння мовлення (Кочерган, 2003, с. 150).

Культурологічний аналіз: Вивчення впливу культурних чинників на значення та використання слів. Аналіз культурних коннотацій слів сприяє кращому розумінню виразів, які можуть мати специфічне значення в певних культурних контекстах. (Кочерган, 2001)

Комп'ютерний аналіз: Використання комп'ютерних інструментів та алгоритмів для автоматизованого аналізу лексичних та семантичних відносин у мові, що розширює можливості дослідження та обробки мовної інформації.

1.2. Розгляд основних термінів та методів, що використовуються в роботі.

Розгляд основних термінів та методів, що використовуються в роботі з аналізом міфологічної лексики японських казок:

Міф: Це оповідання, яке описує походження світу, людства, богів, культурних героїв, явищ природи тощо. Міфи зазвичай передаються усно з покоління в покоління і мають сакральний характер.

Міфологія: Це система міфів, що складає основу світогляду певного народу. Міфологія включає в себе вірування, ритуали, символи, та інші елементи, які пояснюють світ і місце людини в ньому.

Міфологічна лексика: Це слова та словосполучення, які використовуються для опису міфологічних персонажів, явищ, та понять. Міфологічна лексика може бути складною і багатозначною, тому важливо розуміти її контекст та значення.

Методи:

Структурний метод: Цей метод використовується для аналізу структури міфів, тобто для виявлення того, як різні елементи міфу пов'язані між собою.

Семантичний метод: Цей метод використовується для аналізу значення міфологічних символів та образів.

Приклади аналізу міфологічної лексики японських казок:

Казка про Урашіма Таро: Ця казка розповідає про рибалку, який врятував черепаху і був винагороджений подорожжю до підводного палацу. У цій казці зустрічаються такі міфологічні персонажі, як Урашіма Таро, черепаха, дракон, та морський цар.

Казка про Момотаро: Ця казка розповідає про хлопчика, який народився з персика і здолав демонів-людожерів. У цій казці зустрічаються такі міфологічні персонажі, як Момотаро, людожери, собака, мавпа, та фазан.

Аналіз міфологічної лексики японських казок може допомогти нам краще зрозуміти японську культуру та світогляд. Міфи дають нам уявлення про те, як люди в давнину пояснювали світ і своє місце в ньому.

Символічний аналіз: Цей метод дозволяє розглядати міфологічні елементи як символи, що несуть глибше значення або представляють абстрактні концепції. Розуміння символіки сприяє виявленню культурних та психологічних аспектів, які вплетені в міфологічну лексику (Кочерган, 2001, с. 178).

Етнографічний аналіз: Вивчення контексту та аспектів повсякденного життя, які можуть впливати на створення та розповсюдження міфів. Розгляд аспектів етнографії може допомогти в поясненні того, як міфи взаємодіють з культурними та соціальними реаліями (Кочерган, 2001, с. 10).

Психоаналітичний підхід: Використання теорій психоаналізу для розуміння глибинних аспектів міфології, таких як архетипи, сновидіння та психічні процеси, що впливають на формування міфів (Кочерган, 2001, с. 317).

Культурна адаптація: Аналіз того, як міфологічна лексика адаптується та змінюється в різних історичних періодах та в умовах культурного взаємодії. Цей підхід дозволяє виявити динаміку розвитку міфології та її вплив на сучасну культуру.

Аналіз міфологічної лексики японських казок включає в себе взаємодію всіх цих методів, оскільки це комплексне дослідження вірувань, символіки та способів мислення японського народу. Поринання у світ міфів дозволяє розкрити глибокі культурні, релігійні та психологічні відтінки, які формують колективний образ світу в японському суспільстві.

Літературний аналіз: Розгляд міфологічної лексики через призму літературних творів, включаючи поетичні та прозові роботи. Аналіз стилістичних та ритмічних елементів сприяє кращому розумінню того, як міфи втілюються в літературі та впливають на її естетичні аспекти.

Мультимедійний аналіз: Розгляд використання міфологічної лексики у візуальних та звукових медіапродуктах, таких як малюнки, фільми, анімація чи музика. Вивчення, як міфи відтворюються та трансформуються у різних медіаформатах, допомагає розкрити їхню актуальність та вплив на сучасну аудиторію.

Інтертекстуальний аналіз: Вивчення зв'язків та взаємодії між різними міфологічними системами, які можуть взаємодіяти та взаємовпливати. Розгляд інтертекстуальних зв'язків допомагає виявити обмін культурними та міфологічними елементами між різними народами та епохами.

1.3 Особливості японської міфологічної лексики

1. Багатство та різноманітність:

Японська міфологія складна та багатшарова, що відбивається в багатстві та різноманітності міфологічної лексики. Існує безліч слів та словосполучень, які описують міфологічні персонажі, явища, та поняття.

2. Поєднання різних культурних впливів:

Японська міфологія зазнала впливу з боку різних культур, таких як китайська, корейська, та індійська. Це призвело до запозичення та адаптації багатьох міфологічних термінів.

3. Символізм:

Міфологічна лексика часто використовується в переносному значенні. Міфологічні образи та символи можуть мати багато різних тлумачень.

4. Зв'язок з природою:

Японська міфологія тісно пов'язана з природою. Багато міфологічних персонажів та явищ пов'язані з природними об'єктами, такими як гори, річки, та дерева.

5. Зміна значення з часом:

Значення міфологічної лексики може змінюватися з часом. Деякі слова та словосполучення, які колись мали сакральний характер, зараз використовуються в повсякденній мові.

神: Це слово може означати богів, духів, або предків.

妖怪: Це слово може означати демонів, монстрів, або привидів.

鬼: Це слово може означати людоджерів, або злих духів.

天照大神: Це богиня сонця, і найважливіше божество в японській міфології.

須佐之男: Це бог морів і штормів, і брат Аматерасу.

Японська міфологічна лексика є багатим та цікавим джерелом інформації про японську культуру та світогляд. Вивчення міфологічної лексики може допомогти нам краще зрозуміти японські казки, легенди, та інші твори мистецтва.

Релігійна важливість: Багатство міфологічної лексики також відображає релігійний контекст японської міфології. Слова та терміни можуть мати глибокий релігійний сенс, пов'язаний із ритуалами, обрядами та святами.

Роль у формуванні ідентичності: Міфологічна лексика грає важливу роль у формуванні ідентичності японського народу. Терміни, пов'язані із великими божествами чи героями, можуть відображати національні цінності та історію.

Інтерпретація у сучасному мистецтві: Міфологічна лексика використовується в сучасному мистецтві для створення нових творів. Артисти та письменники можуть інтерпретувати міфологічні концепції та персонажі у своїх роботах, надаючи їм новий сенс та значення.

Сучасне використання в мовленні: Деякі терміни міфологічної лексики використовуються у сучасному мовленні, надаючи виразність та глибину висловленням. Вони можуть використовуватися як метафори або символи у різних контекстах.

Вивчення в контексті культурної антропології: Аналіз міфологічної лексики може бути корисним для вивчення культурної антропології, розкриваючи відношення людей до природи, божеств, та міфологічних подій.

Практичне використання в сучасній мовній практиці: Вивчення міфологічної лексики допомагає в поглибленому розумінні та використанні мови в різних сферах, включаючи літературу, мистецтво, науку та повсякденний спілкування.

Міфологічна лексика у вираженні етичних концепцій: Деякі терміни міфологічної лексики відображають етичні концепції та моральні цінності в японському суспільстві. Слова, пов'язані із божествами чи героями, можуть нести в собі важливі етичні вказівки.

Використання міфологічної лексики в освіті: Міфологічна лексика може бути використана для навчання та виховання. За допомогою міфів та легенд можна пояснити елементи моральності, розвитку характеру та інших педагогічних концепцій.

Поширення міфологічної лексики в глобальному контексті: Слова та концепції з японської міфології можуть знаходити своє використання в глобальному масштабі, розширюючи культурний обмін та зближуючи різні традиції.

Міфологічна лексика як джерело натхнення для мистецтва та літератури: Слова та образи з міфології можуть надихати творчість художників, письменників,

музикантів та інших творчих особистостей. Це дозволяє створювати нові та унікальні твори, які перетинають традиційні межі.

Міфологічна лексика у мовленнєвому етикеті: Деякі вирази та фрази з міфологічної лексики можуть бути використані в мовленнєвому етикеті, надаючи спілкуванню вишуканість та виразність.

6. Перспективи:

Подальше дослідження семантики та словотвору міфологічної лексики.

Порівняльний аналіз міфологічної лексики різних мов.

Використання результатів дослідження для викладання японської мови та культури.

Розробка навчальних матеріалів: Використання отриманих результатів для створення навчальних посібників, які допоможуть студентам та викладачам японської мови краще розуміти та використовувати міфологічну лексику у вивченні мови та культури.

Лінгвістичні дослідження: Залучення отриманих даних для проведення лінгвістичних досліджень, які можуть розширити наше розуміння мовної еволюції, взаємозв'язків між словами та культурним контекстом.

Міжкультурна комунікація: Використання результатів для поліпшення міжкультурної комунікації, особливо при вивченні та розумінні міфологічних аспектів японської культури.

Публікації та конференції: Подальша робота над дослідженням може бути представлена на наукових конференціях, а також опублікована в наукових журналах для обміну знаннями та отримання обґрунтованих відгуків від наукової громадськості.

Цей процес дослідження та аналізу міфологічної лексики може призвести до розширення нашого розуміння культурної спадщини та внести вагомий внесок у лінгвістичну та культурну науку.

Використання корпусного аналізу: Впровадження сучасних технологій корпусного аналізу текстів для отримання більш об'єктивних та статистично обґрунтованих результатів у вивченні вживання міфологічної лексики.

Розробка мобільних додатків: Створення мобільних додатків для швидкого доступу до словника міфологічної лексики та інших важливих даних, що може сприяти покращенню навчання та розуміння японської культури.

Онлайн платформи для обміну знаннями: Створення віртуальних платформ для обміну дослідницькими висновками, обговорення результатів досліджень та спільної роботи над новими напрямками вивчення міфологічної лексики.

Колективна робота та міждисциплінарний підхід: Залучення фахівців з різних галузей, таких як лінгвістика, культурологія, технології обробки даних, для більш глибокого та комплексного розуміння японської міфології та мови.

Зацікавлення громадськості: Організація виставок, лекцій та відкритих заходів для привертання уваги громадськості до важливості вивчення мови та культури, а також демонстрація застосування результатів у практиці.

Інтеграція із спільнотами: Взаємодія та співпраця з японськими мовознавцями, культурологами та представниками міфологічних спільнот для отримання інсайтів, які не враховані у наукових джерелах.

Публічні лекції та вебінари: Проведення лекцій та вебінарів для широкої аудиторії, спрямованих на популяризацію мовознавства та міфології, розкриття цікавих фактів та взаємодія із слухачами.

Залучення студентів: Залучення студентів до процесу дослідження, надання можливостей для їхнього активного участі та залучення їхньої креативності.

Культурний обмін: Сприяння обміну між вченими та культурними представниками Японії та інших країн, щоб збагатити дослідження різноманітністю поглядів та досвідом.

Культурна дипломатія: Використання отриманих знань для підтримки та зміцнення культурних відносин між націями, сприяючи взаєморозумінню та толерантності.

Використання штучного інтелекту: Застосування інструментів штучного інтелекту для аналізу та виявлення зв'язків у великому обсязі текстової інформації, що може полегшити процес класифікації та вивчення міфологічної лексики.

Географічний аналіз: Вивчення географічного розподілу міфологічної лексики у різних регіонах Японії для виявлення впливу географії на розвиток мови та культури.

Віртуальна реальність: Створення інтерактивних віртуальних середовищ для вивчення міфології та мови, що дозволить користувачам імітувати реальний дослідницький процес та взаємодіяти з об'єктами вивчення.

Експериментальні дослідження: Проведення психолінгвістичних експериментів для вивчення впливу міфологічної лексики на мовленнєві процеси та сприяння кращому розумінню взаємодії між мовою та культурою.

Створення інтерактивних платформ: Розробка онлайн-платформ, де користувачі можуть спілкуватися, обмінюватися власними спостереженнями та долучатися до дослідницьких проектів, що може збільшити активність та зацікавленість громадськості.

Громадські лекції та виставки: Проведення громадських заходів, таких як лекції та виставки, для популяризації результатів досліджень та відкриття простору для обговорень із широкою аудиторією.

Краудсорсінгові ініціативи: Залучення громадськості до збору додаткового матеріалу, анотування текстів чи навіть власних висновків, що може значно збагатити дослідницьку базу та забезпечити широкий круг поглядів.

Залучення фахівців різних галузей: Вивчення міфологічної лексики може бути доповнене експертами з антропології, історії, психології, що сприятиме глибшому розумінню впливу міфології на суспільство та людську психіку.

Інтеграція мистецтва та дизайну: Співпраця з митцями та дизайнерами для створення візуальних репрезентацій міфологічних концепцій, що робить дослідження більш доступним та цікавим для широкої аудиторії.

Аналіз впливу на сучасність: Дослідження та обговорення впливу міфологічної лексики на сучасну культуру, літературу, кінематограф і медіа, щоб розкрити сучасне використання та реінтерпретацію міфологічних концепцій.

Участь у міжнародних проектах: Залучення до міжнародних колективних досліджень з метою порівняльного аналізу міфологічних елементів різних культур та мов.

Відновлення мовних та культурних традицій: Застосування результатів досліджень для відновлення та збереження загублених мовних та культурних елементів, сприяючи культурній реабілітації.

Освітні програми: Розробка освітніх програм, які включають міфологічну лексику для вивчення у школах та університетах, щоб покоління могли усвідомити значення своєї культурної спадщини.

Створення архівів та цифрових ресурсів: Створення цифрових архівів, які будуть містити текстові та аудіовізуальні матеріали з міфологічною лексикою для подальшого вивчення та доступу.

Захист мовної та культурної різноманітності: Залучення у глобальні ініціативи зі збереження та захисту мовної та культурної різноманітності, допомагаючи у збереженні унікальних елементів.

1.4 Визначення конкретних казок або текстів для аналізу.

1. Казки 昔話 (Стародавні оповіді):

"浦島 太郎": Ця казка розповідає про рибалку, який рятує черепаху і отримує можливість відвідати підводний палац. Вона містить багатий пласт міфологічної лексики, пов'язаної з морськими божествами, драконами та чарами.

"桃太郎": Ця казка про хлопчика, який народився з персика, і його подорож, щоб здолати людоджерів. Вона використовує міфологічні образи демонів, оні, та надприродних сил.

"一寸法師": Ця казка про хлопчика-мізинчика, який, незважаючи на свій зріст, долає багато труднощів і стає успішним. В ній присутні міфологічні мотиви про карликів, тварин-помічників та магичні предмети.

2. Казки з антології "おとぎ話" ("Казки, байки"):

"金太郎": Ця казка про хлопчика, який виріс у горах і володів надзвичайною силою. В ній використовуються міфологічні образи ведмедів, гірських духів та богатирів.

"鶴のおんがえし": Ця казка про журавля, який перетворюється на прекрасну дівчину. В ній присутні міфологічні мотиви про тварин-перевертнів, небесних істот та вічне кохання.

"かぐや姫": Ця казка про принцесу з Місяця, яка була знайдена в бамбуковій товщі. В ній використовуються міфологічні образи місячних божеств, небесних тіл та чарівних істот.

3. Інші тексти:

"古事記": Це найдавніший японський хронічний текст, який містить міфи про створення світу, богів та перших імператорів.

"日本書紀": Це офіційна хроніка Японії, яка також містить міфологічні оповіді та легенди.

"万葉集": Це збірка японської поезії, яка містить багато віршів, що ґрунтуються на міфологічних сюжетах та образах.

"犬夜叉": Ця історія про хлопчика, який приручає пес-демона та змінює його злісне серце. Міфологічні мотиви демонів та духів використовуються для створення унікального морального вчення.

"河童": Легенда про каппа, водяного духа або чудовиська з японської міфології. Цей текст може містити різні варіанти оповідань, де каппа взаємодіє з людьми та виконує різні подвиги.

"かちかち山": Ця казка розповідає історію про пару танцюючих качок, які вирішують покарати злого самурая. Казка використовує міфологічний елемент магічних тварин, які допомагають врегулювати справедливість.

"花咲か爺さん": Ця казка розповідає історію про діда, який вирощує чудові персики, які подаровують вічне життя. Легенда використовує міфологічні образи перикового саду та його чарівних властивостей.

"竹の子": ця казка розповідає історію про дівчинку, яка народжується із бамбукового стебла і виростає, перетворюючись на прекрасну жінку. Вона також містить багато міфологічних елементів та магічних образів.

"赤い鳥": це популярна японська казка, яка розповідає про пригоди хлопчика, який зустрічає та допомагає червоній пташці. Зазвичай ця казка містить у собі елементи пригодницької та містичної літератури, де головний герой здійснює подорож із пташкою.

"狐": Ця казка розповідає про кіцуне - хитру лисицю, яка часто з'являється в японській міфології як змінниця здатна на чари й пригоди.

"竹取物語" - Ця казка також відома як "Історія куща бамбука", і розповідає про принцесу, яка з'явилася з бамбукової пелюстки і має магічні здібності.

Висновки до розділу 1

У даному розділі були досліджені основні аспекти семантико-словотвірного аналізу, зокрема, увага зосереджувалася на розгляді основних понять та методів, що використовуються в цьому аналізі. З'ясувалися ключові терміни та методи, які є важливими для подальшого аналізу міфологічної лексики.

Детально розглянуті особливості японської міфологічної лексики, що є важливим елементом роботи. Було виявлено, що в цій лексиці існують унікальні особливості, які варто враховувати при аналізі текстів.

Крім того, визначено конкретні казки або тексти для подальшого детального аналізу. Це дозволить систематично дослідити згадані поняття та методи на конкретних прикладах та висунути висновки щодо їх застосування у практиці.

РОЗДІЛ 2

АНАЛІЗ МІФОЛОГІЧНОЇ ЛЕКСИКИ ЯПОНСЬКИХ КАЗОК

2.1 Семантичний аналіз ключових термінів

1. Мета: виявлення та аналіз семантичних компонентів значення ключових термінів, що використовуються в дослідженні міфологічної лексики японських казок.

Визначення семантичних зв'язків між ключовими термінами.

Вивчення семантичної еволюції ключових термінів.

2. Методи: компонентний аналіз, контекстуальний аналіз, етимологічний аналіз.

3. Ключові терміни: міф, міфологія, міфологічна лексика, сказка, фольклор, семантика, словотвір, етимологія.

4. Приклад аналізу:

Термін: Міф

Семантичні компоненти: розповідь, священний, переказ, традиційний, вічне

Семантичні зв'язки: Міф - це вид фольклору. Міф має священний характер. Міф містить перекази про минуле. Міф передається традиційно. Міф має вічне значення.

Семантична еволюція: Спочатку міф сприймався як істина. З часом міф став розповіддю про минуле. Сьогодні міф розглядається як джерело знань про культуру.

5. Результати:

Виявлено та проаналізовано семантичні компоненти значення ключових термінів.

Визначено семантичні зв'язки між ключовими термінами.

Вивчено семантичну еволюцію ключових термінів.

Висновки:

Здійснено глибокий аналіз семантичних компонентів та зв'язків ключових термінів, що допомагає краще розуміти структуру та значення міфологічної лексики в японських казках.

Визначено етимологічні та словотвірні особливості деяких термінів, що розкриває їхнє походження та еволюцію в часі.

Освітні методи, такі як компонентний, контекстуальний, етимологічний аналіз, виявилися ефективними для розгортання семантичної структури міфологічних термінів (Кочерган, 2003).

Перспективи:

Подальший розширений аналіз інших ключових термінів та їхніх семантичних компонентів.

Вивчення впливу соціокультурних та історичних контекстів на семантику та словотвір міфологічних термінів.

Розгляд можливостей використання отриманих результатів у навчанні та вивченні японської мови та культури.

Створення інтерактивних електронних ресурсів для подальшого дослідження та використання громадськістю.

Інтерпретація в інтернет-просторі: Створення веб-ресурсу або блогу, де можна надавати регулярні висновки з дослідження, взаємодіяти зі спільнотою та впроваджувати сучасні формати візуалізації для кращого розуміння результатів.

Онлайн-курси та вебіари: Розробка онлайн-курсів з основ міфології та японської культури на платформах для дистанційного навчання, які залучатимуть студентів та зацікавлену аудиторію з усього світу.

Колективні дослідження в соцмережах: Створення груп та спільнот у соцмережах для спільного обговорення та обміну дослідженнями, що підсилює взаємодію та сприяє обміну думками.

Співпраця з медіа: Залучення до співпраці з медійними платформами для створення інформативних та доступних відеоматеріалів, що можуть популяризувати результати дослідження серед широкого загалу.

Розробка ігор та інтерактивних додатків: Створення ігор, мобільних додатків або віртуальних турів, які базуються на міфологічній лексиці та допомагають користувачам вивчати японську мову та культуру через гру та взаємодію.

Створення образів для медіа-проектів: Розробка образів або персонажів для анімаційних фільмів, коміксів чи віртуальної реальності, які базуються на міфологічних термінах та сприяють їхньому популяризуванню.

Підтримка туризму та культурних заходів: Використання результатів дослідження для створення інформаційних брошур, мап та екскурсій для туристів, що дозволяє їм краще розуміти місцеву культуру та міфологічні наративи.

Адаптація для освітніх програм: Впровадження знань про міфологічну лексику в навчальні плани та програми для студентів різних рівнів, забезпечуючи більш широкий інтегративний підхід до вивчення культури та мови.

Співпраця з письменниками та художниками: Створення книг, графічних романів чи ілюстрованих видань, які використовують міфологічну лексику та стимулюють творчий підхід до висвітлення японських казок.

Проведення мистецьких резиденцій: Створення програми мистецьких резиденцій для художників та письменників, де вони можуть долучити свої таланти до інтерпретації міфологічної лексики та створення нових творчих робіт.

Організація художніх виставок: Проведення виставок, де художники можуть представити свої інтерпретації ключових термінів, створивши унікальні та вражаючі візуальні роботи.

Театралізація міфологічних сюжетів: Залучення театральних груп до створення вистав, які відтворюють міфологічні сюжети та допомагають надати їм новий життєвий вимір.

2.2 Детальний розгляд конкретних термінів та їх семантичний аналіз.

1. Термін "神" (kami) (Словник Takoboto)

Етимологія: Походить від праяпонського слова 神, яке означає "верхній", "той, що знаходиться зверху".

Семантика: Термін 神 використовується для позначення богів, духів та інших надприродних істот. Камі можуть бути як доброзичливими, так і ворожими до людей.

Словотвір: Термін 神 може використовуватися як самостійно, так і в складі інших слів, наприклад, 神風 (божественний вітер) або 神棚 (синтоїстське святилище).

2. Термін "妖怪" (youkai) (Словник Takoboto)

Етимологія: Походить від китайського слова 妖 (чарівний, містичний).

Семантика: Термін 妖怪 використовується для позначення міфічних істот, які часто мають жахливий або зловісний вигляд. 妖怪 можуть бути як доброзичливими, так і ворожими до людей.

Словотвір: Термін 妖怪 може використовуватися як самостійно, так і в складі інших слів, наприклад, "妖怪物語" (розповіді про привидів) або "妖怪水墨画" ("малюнки привидів"). (Бондаренко, 1997)

3. Термін "鬼" (oni) (Словник Takoboto)

Етимологія: Термін 鬼 походить з давньої японської міфології та фольклору.

Демони часто зображаються як надприродні істоти або душі померлих, які володіють певною силою та здатністю.

Семантика: У японській культурі та мистецтві термін 鬼 часто асоціюється з негативними конотаціями, такими як страх, небезпека, злість. Однак у деяких випадках вони також можуть символізувати силу, владу або непереможний дух.

Словотвір: Термін 鬼 може використовуватися як самостійно, а також входити до складу різних словосполучень та складних слів. Наприклад, може бути використаний у словосполученнях, що описують типи демонів, таких як 天狗 (демон-ворон), 狐 (демон-лисиця) та інші.

4. Слово "河童" (kappa) (Словник Takoboto)

Етимологія: Термін 河童 походить з давньої японської міфології. Каппа - це водяний демон, який живе в річках та ставках. Часто зображається як створіння з черепахоподібним тілом, водяними плоскими вухами та головою, що нагадує водяний келих. Чіткої класифікації каппи на добро чи зло немає, деякі джерела кажуть що він може викрадати дітей та вбивати людей, а деякі що це мирне створіння яке просто уникає людей.

Семантика: Термін 河童 також має негативні конотації, оскільки каппа вважається небезпечним для людей. Водяні демони можуть викликати страх серед людей, особливо серед тих, хто живе біля водойм.

Словотвір: термін 河童 може використовуватися як самостійне слово. Воно складається з ієрогліфів 河 "річка" та 童 "дитина", так ми можемо зрозуміти що каппа живе тільки у водоймищах.

Семантико-словотвірний аналіз міфологічної лексики японських казок дозволяє нам краще зрозуміти значення та еволюцію цих слів, а також їх роль у

японській культурі. Це дослідження може допомогти нам краще зрозуміти японські казки та їх міфологічний контекст.

Важливо зазначити, що даний аналіз є лише прикладом і не може охопити всі міфологічні терміни, що використовуються в японських казках. Для більш детального дослідження рекомендується використовувати спеціальні словники та наукові статті.

2.3 Словотвірний аналіз

Словотвірний аналіз міфологічної лексики японських казок відображає багато аспектів культури та вірувань народу. Японія має багатий світ міфології, який відображається у їхніх казках та легендах. Деякі ключові аспекти словотворення в цьому контексті включають:

Користування 漢字 та ひらがな: Японська мова використовує ієрогліфи (漢字) та складні символи (ひらがな、カタカナ). Словотвірна структура може включати обидва типи символів, що додає глибину та символічність до слів.

Префікси та суфікси: У японській мові широко використовуються префікси та суфікси, щоб змінювати значення слів та додавати виразність. Міфологічна лексика може включати такі елементи, як 神 (божество), 幽霊 (привид), 雪 (сніг) та інші.

Позначення природних явищ: У японській міфології природа має велике значення. Слова, пов'язані з природними явищами, можуть включати суфікси, що вказують на магічний чи міфічний характер, наприклад, 水神 (в слов'янській літературі - водяний) або 竜 (дух дракона).

Лексика звірів та істот: Японські казки часто включають міфічних істот, таких як 狸 (снот-собака), 狐 (лисиці-демони) та інші. Словотвірні елементи можуть вказувати на їхню магічність чи надприродні здібності.

Використання антропоморфізму: У словах, пов'язаних із сакральними або міфічними істотами, часто використовуються засоби антропоморфізму, надаючи їм людські характеристики або риси.

Специфічні вирази та виклики: Міфологічна лексика може включати специфічні вирази або виклики, які використовуються героями чи божествами у казках для активації магічних сил чи подій.

Ономатопеї та звукові ефекти: Японські казки можуть використовувати специфічні звукові ефекти та ономатопеї для створення атмосфери або вираження магії. Такі слова можуть надавати унікальний відтінок міфологічним образам.

Специфічні фразеологізми та вирази: Міфологічна лексика включає у себе специфічні фразеологізми та вирази, які можуть мати коріння в античних легендах або релігійних переказах. Ці вирази можуть зберігати архаїчний характер та глибокий сенс, пов'язаний із давніми традиціями.

Наприклад: 妖怪の夜 (youkai no yoru) - ніч йокаїв, здебільшого використовується для опису незвичайних або непередбачуваних подій.

У реченні: Ніхто не бачив моєї книжки? Цілий ранок її шукаю, прям таки ніч йокаїв.

天狗の鼻 (tengu no hana) - ніс тенгу, вказує на зарозумілу поведінку. Ніс може асоціюватися з надмірно гордою або зарозумілою поведінкою не лише у японському фольклорі, в українській мові можна провести аналогію з фразеологізмом "задирати носа". І так вийшло що через довгий специфічний ніс тенгу та через самий гордий характер тенгу (як його зображають), цей вислів став означати що людина поводить себе високомірно.

У реченні: Коли він почав гордовито говорити про себе, його друзі сказали, що у нього виріс ніс тенгу.

Використання сезонної лексики: У японських казках можна зустріти слова, пов'язані із сезонами, що відображає важливість природних циклів у культурі. Сезонна лексика може мати міфічний контекст або символізувати певні аспекти

життя. Наприклад: 雪女 що перекладається як снігова жінка. Вона з'являється частіше всього вночі взимку під час снігопаду або сильної заметілі. Також в залежності від контексту значення може трохи змінюватися, але основа залишиться та сама:

彼女は雪女のような。(Kanojou ha yukionna no youda) - Вона як снігова жінка.

Тут мається на увазі, що дівчина про яку говорять має прохолодний характер та має привабливу зовнішність.

雪女が来たかのように。(Yukionna ga kita ka no youni) - Наче снігова жінка прийшла. Може використовуватися коли приходить сильна заметіль або снігопад.

雪女の話を読んだか。(Yukionna no hanashi o yonda ka) - Ти читав історію про снігову жінку? Тут мається на увазі твір написаний Коізумі Якумо. Снігова жінка і досі залишається популярним персонажем у фольклорі Японії, тому можна найти багато різних творів, розповідей, легенд, а також мультиплікації.

Специфічні діалекти та мовні особливості: Деякі міфологічні терміни можуть використовуватися з врахуванням регіональних діалектів або старовинних форм мови, що додає аутентичності та історичної глибини оповіданням.

Використання каліграфії та графічних символів: Мова японських казок може включати специфічні графічні символи, що використовуються в каліграфії. Це може додати елемент естетики та символізму до міфологічних слів.

Магічні фрази та заклинання: У міфологічних казках часто використовуються особливі фрази та заклинання, які активують магичні події чи здібності персонажів. Слова в цих фразах можуть бути спеціально підібрані для виклику певного ефекту.

Символіка чисел та кількісних виразів: Японія має власну систему символіки чисел. Використання конкретних чисел у словах може мати символічне значення, пов'язане з міфологією, наприклад, числа, які відображають щасливі або нещасливі події (Пирогов, 2011).

Архаїчні та архаїзовані форми: У казках можна знайти архаїчні або архаїзовані форми слів, які надають тексту старовинний характер та роблять його більш містичним.

Використання імпліцитних та метафоричних слів: Міфологічна лексика часто містить імпліцитні та метафоричні вирази, які не тільки передають буквальний зміст, але і викликають емоції та образи.

Подвійні значення: В японській міфології та казках часто використовуються слова з подвійним значенням. Це може створювати загадковість та розмаїття тлумачень, що додає заглиблення до сюжетів.

Використання зворотних форм та антонімів: У словах міфологічної лексики може бути активно використано зворотні форми та антоніми, що відображає дуалізм і взаємозв'язок протилежностей, які часто мають значення в японській філософії.

Виразна інтонація та емоційна сфера: Японські казки можуть використовувати слова з виразною інтонацією та насиченою емоційною сферою, що допомагає передати настрій та враження від подій у оповіданні.

Гіперболі та експресивні вислови: Міфологічна лексика може містити гіперболі та експресивні вислови, які роблять описи більш яскравими та виразними, підкреслюючи магічний аспект казок.

Використання інших мовних ресурсів: Окрім словотвору, міфологічні казки можуть використовувати різні мовні ресурси, такі як алітерація, асонанс, ритмічні схеми та інші, для створення музикальності та виразності тексту.

Терміни пов'язані із релігійними обрядами: Міфологічна лексика часто містить терміни та вирази, пов'язані з релігійними обрядами та практиками, що відображає глибокі зв'язки між міфологією та релігією у японській культурі.

Слова із культурно-історичним контекстом: В міфологічних казках можна зустріти слова, які мають специфічний культурно-історичний контекст, що вказує на давні традиції, події або аспекти культури.

Лексика, що відображає соціальні норми та цінності: Міфологічна лексика може вражати соціальні норми та цінності японського суспільства, відображаючи ідеали та моральні стандарти.

Експресія через ідіоми та фразеологізми: У японських казках можна знайти ідіоми та фразеологізми, які додають колорит та виразність мовленню персонажів та оповіді в цілому.

Слова, що відображають поняття естетики та краси: Японська культура високо цінує красу та естетичні аспекти. Слова, пов'язані з природною красою, мистецтвом та символікою, можуть бути важливою частиною міфологічної лексики.

Висновки до розділу 2

Ми провели аналіз ключових термінів, що є важливим етапом у збагаченні нашого розуміння предметної області. Семантичний аналіз дозволив нам визначити основні концепти та їх взаємозв'язки, що є основою подальших досліджень.

У підпункті 2.1 ми систематизували та проаналізували ключові терміни, які визначають область нашого дослідження. Це допомогло нам уточнити та узгодити матеріал для подальшого використання.

У підпункті 2.2 ми провели детальний розгляд конкретних термінів, що є ключовими для нашої роботи. Аналізуючи їх семантику, ми виявили різноманітні аспекти їхнього вжитку та можливі тлумачення, що становить важливу основу для подальшого узагальнення та висновків.

У підпункті 2.3 ми зосередилися на словотвірному аналізі, що дозволив нам розглянути походження та структуру обраних термінів. Цей аналіз став важливим етапом для розуміння їхнього значення та еволюції в контексті досліджуваної теми.

Загальною метою було забезпечити чітке розуміння термінологічної бази нашої роботи. Висновки цих аналізів нададуть необхідний контекст для розгляду формулювання висновків роботи.

ВИСНОВКИ

Семантико-словотвірний аналіз міфологічної лексики японських казок відкриває перед нами багатий світ образів, символів та культурних відтінків, які глибоко впливають на зміст і виразність оповідань. У цьому контексті важливим є розгляд особливостей словотвору, які надають словам міфологічної лексики не лише звичайні значення, але й магічну, символічну або релігійну конотацію.

1. Семантико-словотвірний аналіз - це підхід у лінгвістиці, спрямований на вивчення значення слів та їх походження шляхом аналізу семантики (значення) та словотвору (походження) слів.

Було виявлено, що використання канджі та хірагани, префіксів, суфіксів, антропоморфізму, чисел, архаїчних форм, а також різних стилістичних засобів, таких як гіперболі та експресивні вислови, створює унікальний лінгвістичний образ японських казок.

2. Після опрацювання методики дослідження ми виявили, що у багатьох японських казках існують чітко виражені мотиви та символи, які мають глибоке культурне значення. Наприклад, вказівники на відносини з природою часто виявляються через образи природних явищ, тварин, або духів, таких як духи, лисиці, черепахи. У "Принцеса Мононоке", образ оленя символізує дух лісу який може давати життя (зцілювати) або навпаки забирати його.

Семантичний аналіз дозволяє розкрити глибину міфологічних концепцій, які часто мають важливе значення в японському культурному контексті. Вивчення цих елементів сприяє не лише розумінню мови, а й розкриттю та осмисленню глибоких культурних та релігійних аспектів японської традиції через призму міфологічних оповідань.

3. За групами можна класифікувати так:

Божества та духи: Ця група включає імена та терміни, що стосуються різноманітних божеств, духів та міфологічних істот у японській традиції. Наприклад, боги (神), які мають велике значення у японській міфології, або духи (幽霊).

Символічні предмети та явища: Ця група включає терміни, що відносяться до символічних предметів, явищ та образів, які часто зустрічаються у японських міфах і казках.

Міфологічні події та місця: Ця група включає терміни, що стосуються міфологічних подій, легендарних місць та ритуалів, які є важливими в японській міфології. Наприклад святилище Ісе, яке вважається місцем походження сонця, тому воно присвячене богині сонця Аматерасу.

4. При аналізі словотвору було помічено такі його способи:

Антропоморфізм: Це прийом, коли предмети чи тварини наділяються людськими рисами або якостями. Наприклад, у японській міфології зустрічаються антропоморфізовані боги та духи, які мають властивості людей.

Архаїчні форми: Використання застарілих форм слів може додати міфологічним оповіданням атмосферу старовинності та таємничості.

Стилістичні засоби: Гіперболи, експресивні вислови та інші стилістичні засоби можуть підсилити символічне або магічне значення слів у міфологічних оповіданнях.

Семантико-словотвірний аналіз міфологічної лексики японських казок відображає не лише мовну специфіку, але й глибокі аспекти світогляду та психології японського народу. Міфологічна лексика віддзеркалює уявлення про світ, взаємовідносини з природою, вірування та життєві цінності. Підкреслимо також, що в процесі аналізу міфологічної лексики виявляються нитки зв'язку між різними казками та міфами, що допомагає утворити загальне уявлення про міфологічну тканину японської культури. Цей аналіз стає ключем до розуміння не лише конкретних оповідань, а й великого наративу, який допомагає зберегти та передати традиції через покоління.

Такий лінгвістичний аналіз також підкреслює важливість мови у формуванні культурного ідентитету, оскільки міфологічна лексика є не лише засобом передачі оповідань, але й ключем до розкриття глибоких коренів, на яких ґрунтується історія та самобутність японського народу.

要約

本稿は日本の神話語彙を扱う。主に構造的、意味的特徴に注目する。日本神話は日本だけでなく、世界中でもとても人気がある。

本研究の目的は、日本の童話における神話語彙の意味的・語法的特徴を明らかにすることで、童話に込められた深い神話的基盤を研究・理解することである。

第1節では、本研究の理論的側面、特に意味解析と語彙解析の基本概念と方法について概説し、作業で使用する主な用語と方法について論じ、日本の神話語彙の特長性と具体的な分析対象テキストを明らかにする。

第2節では、日本の童話の神話語彙を分析し、主要な用語の意味分析と語彙分析、個々の用語の詳細な検討とその意味分析を行う。

その結果、日本童話における神話語彙の特長性と、その使用上の特徴について結論を導き出すことができた。この研究は、語彙の特徴というプリズムを通して日本の神話文化を理解する上で大きな可能性を秘めている。

- Бондаренко, І., Хіно, Т. (1997). *Українсько-японський словник*. Київ: Альтернативи.
- Електронний словник Takoboto. Відновлено з <https://takoboto.jp/>
- Комарницька, Т. К. (2014). Застосування гри слів у японському словотворі. *Вісник Львівського університету*. Серія філологічна. С. 175-181.
- Комарницька, Т. К., Комісаров, К. Ю. (2012). *Сучасна японська літературна мова: теоретичний курс*. Київ: Видавничий дім Дмитра Бураго.
- Кочерган, М. П. (2001). *Вступ до мовознавства*. Київ: Академія. С. 263-284.
- Кочерган, М. П. (2003). *Загальне мовознавство*. Київ: Академія. С. 146-158, 250-253, 377-381.
- Пирогов, В. Л. (2011). Ідентифікація фразеологізмів, зокрема паремій китайського походження, у сучасній японській мові. *Вісник Львівського університету*. Серія філологічна. С. 124-130.
- Рубель, В. А. (1997). *Японська цивілізація: традиційне суспільство і державність*. Київ: Аквілон-Прес.
- Словник японської мови. Відновлено з <https://eow.alc.co.jp/>
- Ashkenazi, M. (2003). *Handbook of Japanese Mythology*. Нью-Йорк: Chelsea House Publishers.
- Roberts, J. (2010). *Japanese mythology A to Z*. Нью-Йорк: Chelsea House Publishers.
- Bunson, M. R. (2003). *Dictionary of Gods and Goddesses*. Нью-Йорк: Chelsea House Publishers.
- Foster, M. D. (2015). *The Book of Yokai: Mysterious Creatures of Japanese Folklore*. Berkley: University of California Press.
- 井上, 史雄. (1994). *若者ことばと新方言*. 東京.
- 井上, 逸兵. (2006). *ネット社会の若者ことば (特集・若者ことば大研究—変容するコミュニケーション環境の中で)*. 月刊言語.
- 松田, 謙次郎. (2006). *ネット社会と集団語 (特集・ネット社会の集団語)*. 日本語学.
- 北原, 保雄. (2008). *KY式日本語・ローマ字略語がなぜ流行するのか*. 東京.

- 北原, 保雄. (2009). みんなで国語辞典 2 あふれる新語. 東京.
- 堀江, 佳以. (2014). 若者言葉にみられる言語変化に関する研究: 論文博. 九州大学.
- 堀江, 佳以. (2022). 若者言葉の研究・SNS時代の言語変化. 福岡.
- 窪園, 晴夫. (2002). 新語はこうして作られる (もっと知りたい!日本語). 東京.
- 米川, 明彦. (1996). 現代若者ことば考. 東京.
- 米川, 明彦. (1998). 若者言葉を科学する. 東京.
- 米川, 明彦. (2022). 集団語の研究(上巻). 東京.
- 米川, 明彦. (2019). 平成の新語・流行語辞典. 東京.
- 森岡, 健二. (1998). 略語の条件. 日本語学.